Základní škola a gymnázium Vítkov, příspěvková organizace
Komenského 754, 749 01 Vítkov
ID DS: nxtmt62, tel.: 556 300 779, e-mail: sekretariat@zsgvitkov.cz

Program poradenských služeb

Poskytování poradenských služeb ve škole se řídí vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 197/2016 Sb., zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Rozsah činností je stanoven uvedenými vyhláškami. Poradenské služby ve škole jsou poskytovány v zájmu podpory vzdělávání žáků, v návaznosti na vzdělávací činnost školy, v rozsahu odpovídajícím personálním a organizačním podmínkám školy. Poradenské služby mají podpůrný charakter, nenahrazují odborné služby mimo školu (zejména zdravotní nebo terapeutické), jsou poskytovány s respektem k právům žáka
a zákonného zástupce.

1) Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby jsou ve škole zajišťovány výchovnými poradci, školními metodiky prevence, speciálním pedagogem, školním psychologem, sociálním pedagogem, ředitelem školy a zástupci ředitele školy. Škola poskytuje poradenské a konzultační služby pro žáky, zákonné zástupce i pedagogy. Poradenství je zřízeno tak, aby umožňovalo důvěrnost jednání a zaručovalo ochranu osobních dat. Veškeré poradenské služby jsou poskytovány bezplatně všem žákům a jejich zákonným zástupcům. Poradenské služby poskytované školou jsou zaměřeny zejména na podporu vzdělávání žáků, řešení výchovných a vzdělávacích obtíží, prevenci rizikového chování, podporu duševního zdraví a podporu při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

2) Personální zajištění

Škola poskytuje poradenské služby, pověřila tímto pedagogické pracovníky. Za poskytování poradenských služeb na škole zodpovídá ředitel školy. Pracovníci jsou přímo podřízeni řediteli školy, zástupcům ředitele školy a vedoucímu poradenských služeb školy. Jednotliví pracovníci poskytují poradenské služby v rozsahu své odbornosti a kompetencí, v souladu se standardem činností (příloha č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb.), v rozsahu odpovídajícím pracovní kapacitě. Konkrétně rozsah činností je stanoven v příloze tohoto programu (kompetence pracovníků poskytující poradenské služby ve škole). Na poradenských službách se podílejí i třídní učitelé, kteří v rámci hodin sledují sociální klima ve třídě, podporují pozitivní vztahy mezi žáky, vedou žáky k sebereflexi a zodpovědnosti za vlastní vzdělávání a poskytují jim základní poradenskou pomoc v oblasti studijních i osobních obtíží. Zároveň zprostředkovávají komunikaci mezi žáky, rodiči a školou a přispívají k včasné identifikaci žáků, kteří potřebují podporu. Pravidelně jsou realizovány schůzky pro kontrolu plnění programu pedagogických služeb a plánování další práce a vyhodnocení uplynulého období.

3) Cíle a zaměření programu poradenských služeb ve škole

Pracovníci poskytující poradenské služby ve škole se spolupodílí na vytvoření programů a na zabezpečení pedagogicko – psychologického poradenství poskytovaného ve škole. Při jeho tvorbě je kladen důraz na vzájemnou informovanost, spolupráci a dodržování etického kodexu školních poradenských pracovníků. Škola pracuje tak, aby umožnila důvěrnost jednání a byla zaručena ochrana osobních dat. Odbornou a metodickou podporu poradenským pracovníkům školy poskytují pedagogicko–psychologická poradna, speciálně pedagogická centra a střediska výchovné péče.

Program poradenských služeb školy naplňuje především tyto cíle:

- poskytování poradenských služeb žákům, zákonným zástupcům i pedagogům
- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření
- identifikace žáků, kterým je potřeba poskytnout prvotní zvýšenou podporu (první stupeň podpory v kompetenci školy)
- prohloubení spolupráce a komunikace mezi školou a zákonnými zástupci
- spolupráce s celým systémem školy (vedení, pedagogický sbor, třídní učitelé, žáci, zákonní zástupci žáků)
- zkvalitnění péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané, příprava podmínek pro úspěšné společné vzdělávání
- metodická podpora učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání
- podíl na tvorbě školních vzdělávacích programů
- podíl na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
- sledování účinnosti prevence rizikového chování (závislosti, agresivita, šikana, rasismus, sexuální výchova atd.) a hledání cesty k řešení problémů šikany, hledání cesty k řešení problémů záškoláctví, hledání cesty k řešení dalších problémů specifického charakteru (alkohol, drogy, kouření a jiné)
- podpora vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami
- vytvoření systému včasného odhalování problémových projevů chování jednotlivých žáků i třídních kolektivů
- vytváření příznivého sociálního klimatu pro integraci kulturních odlišností
- prevence a omezení školní neúspěšnosti a předčasných odchodů žáků ze vzdělávání, průběžná a dlouhodobá péče o žáky s neprospěchem a vytváření předpokladů pro jeho snižování
- efektivní řešení problémů vzniklých během vzdělávání – špatný prospěch, vyloučení ze školy, zájem o přestup na jinou školu aj.
- posílení průběžné a dlouhodobé péče o nadané a mimořádně nadané žáky
- nabízení vhodných řešení neúspěšným maturantům
- pomoc s rozhodováním zájemcům o studium na škole s výběrem vhodného oboru vzdělání a poradenství uchazečům o vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami
- poskytování služeb kariérového poradenství žákům školy, informační a poradenská podpora k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění, koordinace s ostatními subjekty, které poskytují specializované služby kariérového poradenství (PPP, úřady práce, …)
- prohloubení spolupráce s ostatními školskými poradenskými zařízeními (zejm. pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra, střediska výchovné péče) a s úřady práce
- vedení potřebné agendy v souladu s platnou legislativou

4) Časová dostupnost poradenských služeb

Každý z poradenských pracovníků školy má pevně stanoveny konzultační hodiny pro žáky, učitele a zákonné zástupce. Doba poskytování poradenské služby se řídí charakterem této služby a potřebami žáků, zákonných zástupců a pedagogických pracovníků. Poradenské služby jsou školou poskytovány individuálně, skupinově, ve spolupráci s pedagogy, ve spolupráci se zákonnými zástupci. Rozsah a forma poskytování služeb odpovídají charakteru obtíží žáka, personálním možnostem školy, potřebám vzdělávacího procesu.

5) Práce s informacemi a důvěrnými daty

Informace a důvěrná data o žácích a jejich zákonných zástupcích, která se poradenští pracovníci školy dozvědí v souvislosti s výkonem své poradenské činnosti, jsou ochraňovány v souladu se zákonem č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Poradenští pracovníci školy zachovávají mlčenlivost o skutečnostech týkajících se osobních údajů žáků a zákonných zástupců žáků a zdravotním stavu žáků. Dbají na to, aby dokumenty týkající se osobních údajů a zdravotního stavu nebyly volně přístupné.

6) Pravidla poskytování poradenských služeb

Při poskytování poradenských služeb škola dodržuje účel poradenské činnosti a dané etické zásady. Vychází z individuálních potřeb každého žáka, podporuje jeho samostatnost a přispívá k jeho sociálnímu začleňování. Sleduje a vyhodnocuje účinnost navržených podpůrných opatření a zajišťuje informovanost o poradenských službách poskytovaných školou. Žákovi a jeho zákonným zástupcům poskytuje škola podrobné a srozumitelné informace o průběhu a výsledcích poskytovaných služeb. Poradenské služby poskytované školou jsou koordinovány se školními poradenskými zařízeními.

Podpůrná opatření 1. stupně jsou realizována na základě návrhu pedagogického pracovníka. Třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a speciálním pedagogem zpracuje plán pedagogické podpory a případně zajistí zařazení žáka do pedagogické intervence. Tato opatření představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání žáka, počítá se se zapojením zákonného zástupce do celého procesu.

Pro poskytnutí podpůrných opatření 2. - 5. stupně je nutná spolupráce se zákonným zástupcem žáka nebo zletilého žáka se školou. Na základě žádosti o vyšetření zpracované zpravidla speciálním pedagogem společně s třídním učitelem, poradenské zařízení provede potřebné vyšetření žáka a vydává zprávu a doporučení, které předává škole se zajištěným písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce s poskytováním podpůrných opatření, která vyplývají z doporučení. Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání žáka podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), škola plán zpracuje. Na zpracování IVP se budou podílet jednotliví vyučující, výchovný poradce, speciální pedagog, zákonný zástupce a žák.

7) Hlavní činnosti poradenských služeb školy

Standardní činnosti školy vymezuje Příloha č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Ředitel školy je zodpovědný za poskytování poradenských služeb ve škole. Jmenovitě určí výchovného poradce a školního metodika prevence, kariérového poradce, školního psychologa a sociálního pedagoga. Je zodpovědný za realizaci prevence školní neúspěšnosti a primární prevence rizikového chování. Je zodpovědný za vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných. Je zodpovědný za průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými a výukovými obtížemi, za vytváření předpokladů pro jejich snižování. Je zodpovědný za spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (poradna, centrum). Je zodpovědný za další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti psychologických a speciálně pedagogických poznatků. Deleguje kompetence odpovídajícím pracovníkům.

Vedoucí a koordinátor poradenských služeb školy zajišťuje a řídí činnost pracoviště, zpracovává program poradenských služeb ve škole. Vykonává zejména činnosti koordinační, konzultační, poradenské, metodické a informační, pracuje s pedagogickými pracovníky školy a zákonnými zástupci žáků. Spolupracuje se všemi členy poskytující poradenské služby školy, dále se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, se státními i nestátními orgány a organizacemi.

Výchovný poradce se věnuje poradenské, metodické a informační činnosti. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče, především při řešení případů přesahujících kompetence školy. Výchovný poradce rovněž zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a nadání, spolupracuje na zajišťování podpůrných opatření a koordinuje vzdělávací a poradenské služby pro tyto žáky. Metodické a informační činnosti výchovných poradců spočívají zejména v otázkách tvorby a vyhodnocování plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů či realizace podpůrných opatření. Zprostředkovává nové metody pedagogické diagnostiky a intervence, předává odborné informace z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále informuje žáky, jejich rodiče i pedagogické pracovníky o činnosti školy a poradenských zařízení v regionu, shromažďuje odborné zprávy o žácích v poradenské péči a zajišťuje jejich ochranu v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů. Výchovný poradce koordinuje hlavní oblasti kariérového poradenství: kariérové vzdělávání a diagnosticko-poradenské činnosti zaměřené na volbu vzdělávací cesty žáků. Provádí základní skupinová šetření k volbě povolání, administruje, zpracovává a interpretuje zájmové dotazníky v rámci své odborné kompetence a analyzuje preference žáků při volbě povolání. Realizuje individuální šetření k volbě povolání a poskytuje osobní poradenství v této oblasti, například při volbě seminářů ve 3. a 4. ročníku nebo při orientaci v nabídce pomaturitního studia. Poskytuje poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků, identifikuje žáky s mimořádným nadáním či naopak rizikem nezaměstnanosti a cíleně podporuje jejich kariérní směřování. Zajišťuje besedy, exkurze a další aktivity se zástupci středních škol, vysokých škol, zaměstnavatelů a institucí, distribuuje informační materiály v tištěné i elektronické podobě, spolupracuje s vedením školy při tvorbě a naplňování koncepce kariérového poradenství. Aktivně se účastní dalšího vzdělávání kariérových poradců a získané poznatky přenáší do praxe školy. Vede dokumentaci o poskytovaném poradenství a o účasti žáků na kariérových akcích, zpracovává a vyhodnocuje plán kariérového poradce, aktualizuje základní údaje.

Školní metodik prevence vykonává činnosti metodické, koordinační, informační a poradenské v oblasti prevence rizikového chování a duševního zdraví. V oblasti metodické a koordinační činnosti se školní metodik prevence podílí na tvorbě, realizaci, kontrole a evaluaci preventivního programu školy. Koordinuje a realizuje aktivity zaměřené na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, působení sekt, rasismu, xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, sebepoškozování a dalších forem rizikového chování. Metodicky vede pedagogické pracovníky školy v oblasti prevence, pomáhá vyhledávat žáky s projevy rizikového chování a nastavuje vhodnou podporu k jeho odstranění. Zajišťuje vzdělávání pedagogického sboru v oblasti prevence rizikového chování a věnuje se individuální i skupinové práci s žáky, kteří mají potíže v adaptaci, ve vztazích nebo v chování, jež negativně ovlivňuje jejich vzdělávání. Spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, metodiky prevence z poradenských zařízení, s odbornými pracovišti, terapeutickými a krizovými centry či institucemi zabývajícími se prevencí rizikového chování. V případě akutního výskytu rizikového chování kontaktuje příslušné odborné pracoviště a podílí se na intervenci a následné péči. Pravidelně zaznamenává rozsah a obsah své činnosti. V rámci informačních činností zajišťuje a předává odborné informace o problematice rizikového chování, dostupných programech a projektech či metodách primární prevence. Prezentuje výsledky preventivní práce školy a aktivně získává nové poznatky a zkušenosti. Spravuje a průběžně aktualizuje databázi spolupracujících institucí. Vede dokumentaci, evidenci a administrativu spojenou s preventivními aktivitami. V oblasti poradenské činnosti školní metodik prevence vyhledává a provádí orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování, poskytuje poradenské služby jim i jejich zákonným zástupcům a ve spolupráci s třídními učiteli zajišťuje odbornou péči prostřednictvím příslušných zařízení. Spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů rizikového chování a podílí se na sledování rizikových faktorů v prostředí školy.

Speciální pedagog se aktivně zapojuje do poskytování poradenských služeb školy. Spolupracuje s vedením školy při naplňování koncepce. Monitoruje kolektivy depistážemi a vyhledává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně jejich následného zařazení do speciálně pedagogické péče. Provádí diagnostiku, prevenci a intervenci u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zajišťuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům, koordinuje péči s dalšími odborníky, podílí se na individuálním plánování podpory (PLPP, IVP) a začleňování dětí se SVP do vzdělávání. Zprostředkovává informace z vyšetření žáka se SVP na odborném pracovišti (PPP, SPC). Součástí jeho práce je také distribuce materiálů týkajících se nadaných žáků a žáků se specifickými potřebami, vyhledávání nových možností, jak žáky rozvíjet. Dále spolupracuje s výchovnými poradci a pedagogy při domlouvání individuálního přístupu k žákům. Komunikuje s poradenskými zařízeními (PPP, SPC), zajišťuje realizaci podpůrného opatření PSPP a vede agendu poskytování PSPP, vede přehled Doporučení ŠPZ a eviduje je.

Školní psycholog aktivně nabízí svou podporu žákům všech ročníků a jejich zákonným zástupcům. Poskytuje individuální konzultace žákům v důvěrném prostředí a nabízí jak jednorázová setkání, tak dlouhodobou systematickou podporu. Sleduje klima tříd, nabízí podporu třídním učitelům v rámci práce s kolektivem i jednotlivci. Při konzultacích na základě zakázky využívá koučovací, poradenský nebo terapeutický přístup. Podporuje třídní učitele při vytváření pozitivního třídního klimatu a spolupracuje s externími odborníky. Systematicky se vzdělává a pravidelně superviduje svou práci.

Sociální pedagog se zaměřuje na prevenci**,** intervenci a podporu žáků ohrožených sociálním vyloučením, školním neúspěchem a problémovým chováním, zahrnuje diagnostiku, poradenství, krizovou intervenci, práci s rodinnou (i v terénu), meditaci konfliktu a koordinaci s dalšími odborníky a institucemi, především OSPOD, s cílem zajistit bezpečné a podpůrné prostředí pro všechny žáky. Nabízí podporu žákům a jejich zákonným zástupcům v oblasti sociálních, rodinných a školních obtíží. Poskytuje individuální konzultace formou jednorázové i dlouhodobé podpory. Sleduje sociální klima tříd a podporuje třídní učitele při práci s jednotlivci i třídními kolektivy. Podílí se na prevenci rizikového chování a na řešení problémové docházky a vztahových obtíží. Spolupracuje s ostatními členy poskytujícími poradenské služby ve škole, vedením školy a externími odborníky, podporuje spolupráci školy s rodinou a podílí se na vytváření pozitivního školního klimatu.

8) Etický kodex

Etický kodex se týká každého pracovníka působícího v rámci školy. Nejdůležitějším kritériem odborného i lidského působení je hájení všech práv klienta, zaručující mu bezpečí, podporu, pomoc a ochranu osobních údajů. Intervencí se chápe akt nebo další následná činnost, kterou pracovník školy (sám nebo ve spolupráci s dalšími odborníky) poskytne ve prospěch klienta. Může se jednat o poradenství, diagnostiku, konzultaci, jednorázovou intervenci, o krátkodobou či dlouhodobou péči, individuální práci s klientem, s dvojicí, rodinou, se třídou apod. Klientem je ten, kdo navazuje kontakt s pracovníkem poskytující poradenskou službu (telefonicky, elektronicky, osobní návštěvou), a to za účelem vyhledání rady či pomoci.

Každý pracovník školy si je vědom, že jeho profesionální vztah s klientem je založen na důvěře ze strany klienta a na zachování důvěrnosti a diskrétnosti ze strany pracovníka. Při práci s klientem používá pracovník pouze takové postupy a metody, o nichž má dostačující znalosti a se kterými získal potřebné zkušenosti. Každý pracovník školy respektuje při své práci právní odpovědnost v rámci platných právních předpisů. O setkání s klientem jsou vedeny zápisy, uchovává se korespondence, testy, záznamy o supervizích a ostatní dokumentace pro případné další použití v zájmu klienta. Tato dokumentace nesmí být přístupná nepovolaným osobám. Posudky a zprávy o vyšetření může poskytnout pracovník poradenské služby pouze se souhlasem klienta, jeho zákonného zástupce nebo na jeho přání.

Poradenský pracovník je vázán mlčenlivostí. Mlčenlivost může být přerušena pouze v případech stanovených právními předpisy, nebo pokud existuje bezprostřední ohrožení života či zdraví žáka nebo jiných osob. V takových situacích pracovník neprodleně informuje vedení školy a příslušné orgány (OSPOD, Policie ČR, RZP) a pořídí písemný záznam o provedených krocích.

9) Ochrana osobních údajů

Správcem osobních údajů je Základní škola a gymnázium Vítkov, příspěvková organizace. Účelem zpracování osobních údajů získaných v rámci činnosti školy jsou: poskytování poradenských služeb, evidence podpůrných opatření, dokumentace intervencí a plnění povinností dle školských předpisů.

Právním základem zpracování je plnění úkolu ve veřejném zájmu a výkon veřejné moci podle školského zákona a souvisejících předpisů, popřípadě plnění právních povinností školy.

Doba uchovávání dokumentace je stanovena spisovým a skartačním řádem školy v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb.

Informace získané činností školního poradenského pracoviště jsou ochraňovány v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a s pravidly GDPR. Poradenští pracovníci školy zejména:

- zachovávají mlčenlivost o skutečnostech týkajících se osobních údajů žáků a zákonných zástupců žáků,
- zachovávají mlčenlivost o zdravotním stavu žáků,
- dbají, aby programy, se kterými pracují při poskytování poradenské služby, byly nainstalovány pouze na určených počítačích, byly přístupné až po přihlášení uživatele ke školní počítačové síti,
- dbají, aby dokumenty týkající se osobních údajů žáka a zdravotního stavu žáka byly uloženy v uzamykatelné skříni a nebyly volně přístupné.

9. Informování žáků a zákonných zástupců

Škola poskytuje informace o poradenských službách prokazatelným a srozumitelným způsobem, v rozsahu stanoveném právními předpisy a prostřednictvím školních dokumentů a komunikačních kanálů.

10. Strategie předcházení školní neúspěšností, rizikového chování a podpora duševního zdraví

Součástí programu poradenských služeb je strategie předcházení školní neúspěšnosti, preventivní program školy, opatření k předcházení šikaně a opatření k prevenci dalších projevů rizikového chování. Tyto dokumenty tvoří samostatné přílohy programu.

Ve Vítkově 12.11.2026

Mgr. Miroslav Všetečka, ředitel školy